

STADIA ROZWOJU MOWY

wg L. Kaczmarska

1.OKRES MELODII OD URODZENIA DO 12 MIESIĄCA ŻYCIA	<ul style="list-style-type: none"> • W 2-3 miesiącu dziecko zaczyna głużyć, czyli wydawać pojedyncze, przypadkowe dźwięki. • Pierwszym dźwiękiem w tym okresie jest płacz i krzyk dziecka, za pomocą którego komunikuje się ono z otoczeniem, zgłaszając swoje potrzeby • Około 6-7 miesiąca głużenie przekształca się w gaworzenie. Dziecko wydaje dźwięki o charakterze sylab lub przypadkowo dobranych zbitek głosowych. Dziecko ćwiczy w ten sposób swój słuch, rozpoznaje własne dźwięki. Pod koniec tego okresu pojawiają się pierwsze wyrazy (mama, tata, da, am itd.), używane świadomie i adekwatnie do sytuacji. • W tym okresie niepokojący objaw to przedłużony okres głużenia oraz niewystąpienie gaworzenia. Może to sugerować niesprawność słuchu, ponieważ dzieci niedosłyszące i niesłyszące nie gaworzą, a głużenie zanika u nich około 18 miesiąca życia. Na pewno ważnym, dodatkowym czynnikiem jest długa choroba u dziecka lub hospitalizacja. W takiej sytuacji warto przebadac słuch u dziecka oraz udać się do lekarza laryngologa lub foniatry.
2. OKRES WYRAZU	<ul style="list-style-type: none"> • Okres wyrazu trwa mniej więcej od 1 do 2 roku życia • Dziecko w tym wieku powtarza proste słowa (zjawisko echolalii) i uczy się kojarzyć dany wyraz z określonym znaczeniem. Stopniowo opanowuje coraz większą liczbę słów. Bardzo często dzieci w tym wieku zniekształcają wyrazy. A pod koniec tego okresu mogą pojawić się proste, pierwsze zdania. • Rozwój w tym okresie jest bardzo zróżnicowany, dlatego nie porównujemy naszego dziecka do innych dzieci. W tym okresie bardzo dużo dzieci może mało mówić i nie powinno być to powodem zmartwień. W tej fazie rozwoju należy zwrócić uwagę na poziom rozumienia mowy oraz reakcje dziecka na bodźce słuchowe. Jeżeli stwierdzimy, że dziecko nie rozumie poleceń lub nie słyszy prostych słów, to taka sytuacja powinna nas zaniepokoić
3. OKRES ZDANIA	<p>Okres zdania trwa średnio od 2 do 3 roku życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mowa dziecka ulega dalszemu doskonaleniu. Dziecko zaczyna operować zdaniami, na początku są to zdania pojedyncze i twierdzące. Potem zdania się wydłużają i wzbogacają o nowe części mowy - czasowniki, przymiotniki i zaimki. Pod koniec tego okresu pojawiają się zdania złożone oraz załączki mowy opowieściowej. • Dziecko w tym okresie zniekształca jeszcze artykulację wielu wyrazów oraz używa ich w niewłaściwej formie gramatycznej. Nie jest to jednak powodem do niepokoju. Należy pamiętać aby w tym okresie nasza wymowa była staranna i poprawna, ponieważ dziecko zaczyna utrwalać sobie zasady funkcjonowania języka. Jako rodzice powinniśmy celowo wzbogacać nasze słownictwo w nowe wyrazy i formy gramatyczne. Ogromnym błędem jest naśladowanie mowy dziecka oraz używania form spieszonych. Utrwala to niewłaściwe wzorce i opóźnia opanowanie prawidłowej budowy wyrazów. • W okresie zdania wystąpić może u dziecka tzw. jąkanie fizjologiczne. Jest ono normalnym zjawiskiem rozwojowym i na ogół w krótkim czasie zanika samoczynnie. Może jednak ulec utrwaleniu wówczas przekształca się w trudną do usunięcia wadę wymowy. Może tak się stać na skutek niewłaściwej postawy rodziców, ich zbytnej

	wrażliwości i koncentracji na mowie dziecka i korygowania go. Zapewnijmy dziecku stabilizację emocjonalną, spokój oraz uregulowany tryb życia.
4. OKRES SWOISTEJ MOWY DZIECIĘCEJ	<p>Okres ten przypada na wiek od 3 do 7 lat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasób słownictwa wzbogaca się, dziecko mówi płynnymi zdaniami. Zadaje mnóstwo pytań, dzięki czemu zaczyna się mowa dialogowa. W początkowym okresie można zaobserwować wiele neologizmów, które są jak najbardziej prawidłowym zjawiskiem i świadczą o dużych możliwościach słowotwórczych dziecka. • Około 5, 6 roku życia dziecko wymawia poprawnie wszystkie głoski. Jeżeli dziecko w tym wieku nie wymawia co najmniej kilku głosek lub artykułuje je nieprawidłowo, konieczna jest konsultacja logopedyczna. Dziecko powinno opanować prawidłową wymowę wszystkich głosek przed podjęciem nauki szkolnej, gdyż wada wymowy może być przyczyną wielu poważnych problemów szkolnych, a w szczególności w prawidłowym opanowaniu przez dziecko nauki czytania i pisania.